

2. Atiyeh, B., Masellis, A., & Conte, C. (2009). Optimizing burn treatment in developing low- and middle-income countries with limited health care resources (part 1). *Annals of Burns and Fire Disasters*, 22(3), 121–125.
3. Patel, H., Shah, D. (2006) A Comparative Study of Hydrogel Dressing Versus Conventional Dressing in Burns. *The Internet Journal of Surgery*. Volume 13 Number 2.
4. van Niekerk, A., Rode, H., & Laflamme, L. (2012). Traditional burn care in sub-Saharan Africa: A long history with wide acceptance. *Burns*, 38(7), 1095–1102.

**Аврамчик Дарія Василівна**

*Київський національний університет технологій та дизайну (м. Київ)*

**Наукова керівниця – проф. Бойко Я.В.**

**СПЕЦИФІКА ВІДТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ  
АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ ЗАСОБІВ ВИРАЖЕННЯ  
ДЕОНТИЧНОЇ МОДАЛЬНОСТІ**

**(на матеріалі текстів юридичного дискурсу)**

Дослідження деонтичної модальності у контексті юридичних текстів має дуже важливе значення, оскільки саме юридична мова має особливу точність, високий рівень формальності та стандартизації, яка вимагає правильного перекладу, особливо при взаємодії між двома мовами з різними мовними структурами, такими англійська та українська.

Дослідження деонтичної модальності є актуальним у перекладацькій практиці, оскільки вираження деонтичної модальності в правовому дискурсі в англійській та українській мовах можуть суттєво відрізнятися, що може ускладнювати процесі перекладу.

Метою цього дослідження було дослідити те, як англійські засоби вираження деонтичної модальності передаються в українських юридичних текстах, а також у визначенні методів, що використовуються для адекватного перекладу цих конструкцій.

Методологія дослідження охоплювала лінгвістичний аналіз юридичних документів, а також порівняльний і контекстуальний аналіз, включаючи статистичний метод для виявлення найбільш розповсюджених перекладацьких

стратегій.

Аналіз проводився на основі матеріалів текстів юридичного дискурсу, зокрема документа “On Civil Associations”, який є офіційним юридичним актом (Законотворчі матеріали, 2025)

Під час дослідження були вивчені особливості вираження деонтичної модальності в англійській та українській мовах, а також специфіка її перекладу в юридичних текстах. Було визначено, що деонтична модальність включає категорії обов’язку, дозволу, заборони та необхідності, які реалізуються різними мовними засобами. В англійській мові це **модальні дієслова** (*must, shall, should, may, can*), **пасивні конструкції** (*is required to, is prohibited from*), **безособові звороти** (*It is necessary to, It is forbidden to*) та **інфінітивні конструкції** (*to be eligible for registration*). В українській мові аналогічні значення передаються через **модальні дієслова** (*повинен, має, зобов’язаний, дозволено, заборонено*), **безособові форми** (*необхідно, забороняється, не допускається*), **пасивні конструкції** (*має бути виконано, повинно бути здійснено*) та **імперативні форми** (Коцюба, 2014, 43-44).

Практичний аналіз юридичного документа “On Civil Associations” дозволив виявити низку перекладацьких трансформацій, які застосовуються для точного відтворення деонтичної модальності при перекладі з англійської на українську.

Основні трансформації, які були застосовані в процесі перекладу: **граматичні трансформації** (*транспозиція, додавання, опущення*), які застосовуються для адаптації синтаксису англійського речення до граматичних норм української мови; **лексико-семантичні трансформації** (*конкретизація, генералізація*), які використовуються для уточнення або узагальнення значення, залежно від контексту та специфіки юридичної термінології; **синтаксичні трансформації**, зокрема *пасивні, інфінітивні та безособові конструкції*, є особливо поширеними через важливість безособових зворотів у правових текстах українською мовою. Також застосовуються **прагматичні трансформації**, які передбачають використання хеджів для збереження юридично коректного формулювання (Журавель, Хайдарі, 2015, 148-149).

Статистичний аналіз 50-ти перекладених прикладів показав, що найчастіше використовуються **пряма відповідність модальних дієслів (27%) та граматичні**

**трансформації (30%).** Це підкреслює важливість адаптації юридичного тексту з урахуванням норм і традицій цільової мови, що забезпечує точність та однозначність нормативно-правових положень.

У процесі дослідження було встановлено, що переклад деонтичної модальності є ключовим елементом юридичного перекладу, що вимагає поглибленого знання особливостей обох мов і розуміння правового дискурсу. Дослідження виявило, що існує безліч трансформацій, які дозволяють забезпечити точність і коректність перекладу юридичних документів, а також відповідність вимогам цільової мови.

Знання специфіки перекладацьких трансформацій будуть корисними для професійних перекладачів, котрі займаються юридичними текстами. Використання безособових та пасивних конструкцій в українській мові, а також адаптація модальних дієслів і правничих термінів сприяє збереженню точності та відповідності оригінальному змісту.

Отримані результати можуть бути використані у навчанні юридичного перекладу, а також при розробці рекомендацій для перекладачів, які працюють із міжнародними документами, що вимагають ясної правової інтерпретації. Це підкреслює не лише академічну, а й практичну цінність роботи, що сприяє розвитку юридичної термінології та вдосконаленню методик перекладу спеціалізованих текстів.

## СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Журавель Т. В., Хайдарі Н. І. (2015). Поняття перекладацьких трансформацій та проблема їх класифікації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія «Філологія». 19(2), 148-149.
2. Законотворчі матеріали. Закон України «Про громадські об'єднання» (2025). Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/4572-17#Text> (дата звернення: 25.02.2025).
3. Коцюба Н. Й. (2014). Лексико-граматичні засоби вираження категорії модальності в офіційно-діловому тексті. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету*. Серія «Філологічні науки», 19, 43–44.